

Bijdragen tot de studie der Ichneumonidae (Hym.) VIII

door

G. DEN HOED

Notities bij Ichneumonini.

5. *Aoplus* Tischb.

Dit genus vertoont verwantschap met *Stenichneumon* Thoms. vanwege de brede gastrocoelen op het abdomensegment I; ook naderen enkele soorten de genera *Cratichneumon* Thoms. en *Platylabops* Heinr. In de literatuur en in kollekties kan men dan ook onder bovengenoemde genera *Aoplus*-soorten vinden.

Aopl. ochropis Gmel. is hier zeer algemeen en vertoont een grote variatie in grootte en kleur. Hoewel het vaststaat, dat de gastheer (uitsluitend?) een Geometride is, komen er weinig meldingen binnen, die dit bevestigen.

Aopl. ruficeps Grav. dient uit mijn lijst te vervallen. Nederlandse vondsten met bijzonder veel rood op de thorax bleken toch onder de vorige soort te moeten vallen.

Aopl. castaneus Grav. en *Aopl. defraudator* Wesm. zijn voor mij niet meer uiteen te houden. Misschien behoort het uitgebreide materiaal, dat ik heb gezien, tot één der beide soorten; misschien hebben we niet met twee soorten te doen. Merkwaardig is, dat SMITS VAN BURGST in zijn lijst voor Nederland vermeldt het ♀ van *Aopl. castaneus* en het ♂ van *Aopl. defraudator*. Zelfs PERKINS maakt een fout in zijn tabel in „Handb. Identif. Br. Ins.”, waar hij de ♂ ♂ der beide soorten uiteen wil houden op wit gevlekte coxae III, maar eerder geen van beide deze tekening toekent. Voorkomen hoofdzakelijk in diluviale streken in Nederland.

Aopl. ratzeburgii Hart. is hier vrij zeldzaam. Vindplaatsen: Putten, Hilversum, Breda; vliegt vooral in *Pinus*-bestand.

Aopl. humilis Wesm. schijnt alleen toevallig hier voor te komen. Een recente vangst van een ♂ was van Br. VIRGILIUS uit omgeving Maastricht.

Aopl. praestigiator Wesm. moet wel zeer zeldzaam zijn in ons land. Ik zag 1 ♀ uit omgeving Hoogeveen (leg. Leidse Biologen 29.VIII.1932).

26. *Platylabops* Heinr.

Eventueel zou men hieronder kunnen laten vallen *Aopl. humilis* Wesm. Andere soorten verwacht ik wel, maar kon ze nog niet betrappen.

6. *Cratichneumon* Thoms. (*Ichneumon* L., part.)

Hoewel de tot dit genus gerekende soorten vrij goed te onderscheiden zijn aan de kleine en ondiepe thyridiën op het abdomen-segment III, maakt dit genus geen natuurlijke indruk. Enkele auteurs hebben dan ook pogingen gedaan hiervan meer genera te maken. Ik zal volstaan met een globale indeling in groepen.

a. Het genus *Aculichneumon* Heinr. 1930 omvat enkele species met uitzonderlijk lange ovipositor.

Crat. lanius Grav. (syn. *Ichn. terminatus* Grav.) is in Nederland vrij algemeen op zandgronden in april-juni.

Crat. albilavatus Grav. is vrij zeldzaam. Komt voor in het Gooi, in Twente en in Z.-Limburg.

b. *Crat. varipes* Grav. (syn. *Ichn. anglicanus* Schmied., *Crat. fallax* Hab.) is een kleine soort met typische dwarsrichels onder aan de coxae III. Zeer algemeen in Nederland en wel in twee generaties.

c. *Crat. luteiventris* Grav. met een opvallend sterke geslachts-dimorfie en geslachts-dichroïsme is de type-species van het genus *Cratichneumon*. Komt hier overal vrij algemeen voor.

Crat. corruscator L. is slechts plaatselijk aangetroffen. Hierbij dient vermeld, dat de ♀♀ weinig zijn ingezameld. De ♂♂ komen voor in twee variaties wat betreft de kleur van het abdomen, een gele en een zwarte vorm.

Crat. nigrarius Grav. en *Crat. fabricator* F. zijn twee zeer algemeen voorkomende soorten. Soms kan men spreken van een ware explosie van ♂ exemplaren, die dan laag over de bodemvegetatie zwerven. Het onderscheid tussen de beide soorten is vaak zeer moeilijk, waarbij komt, dat de ♂♂ sterk in kleur kunnen variëren.

Crat. culex Muell. (syn. *Ichn. annulator* F., *Ichn. fulvipes* Steph.) is mogelijk nog algemener dan de twee vorige soorten.

Crat. albifrons Steph. (syn. *Ichn. gravenhorstii* Fonsc.) komt hier zeer weinig voor; werd door mij recent ingezameld in Grollo.

Crat. fugitivus Grav. is zeldzaam. Slechts enkele vondsten van ♂♂ zijn mij bekend uit het Gooi, van Winterswijk en Arnhem.

d. *Crat. versator* Thunb. (syn. *Ichn. pallifrons* auctt.) werd gekweekt uit *Bupalus piniarius* L. en komt hier vrij algemeen voor. De ♂♂ zijn binnen dit genus makkelijk te onderscheiden aan de witte tekening van de tibia III. De variatie in grootte is opvallend.

e. *Crat. sicarius* Grav. is hier algemeen op diluviale gronden. Is gekweekt uit *Atolmis rubricollis* L. (Hoge Veluwe).

Crat. rufifrons Grav. is hier vrij algemeen, doch er zijn mij geen kweekresultaten bekend.

Crat. foersteri Wesm. dient aan mijn soortenlijst te worden toegevoegd na een vangst in het Ravensbos (Z.L.) in 1961 door Br. ARNOUD.

O p m e r k i n g. Van de soorten in dit genus worden geen overwinterende ♀♀ aangetroffen in tegenstelling tot vele soorten uit het genus *Ichneumon* L. s.str.

Crat. scriptorius Thunb. in mijn lijst moet zijn *Bar. peregrinator* L.

7. *Eristicus* Wesm.

Hoewel ik enkele ♂♂ van *Erist. clarigator* Wesm. en van *Erist. clericus* Grav. voorlopig meen te hebben geïdentificeerd, blijft tot nadere bevestiging een en ander nog twijfelachtig.

Summary

Discussion of the distribution of a number of Ichneumonidae in the Netherlands.

Aoplus ruficeps Grav. must be cancelled from the Dutch list.

When studying the Dutch material, the writer could not separate *Aoplus castaneus* Grav. and *Aoplus defraudator* Wesm. from each other. Either all the Dutch specimens belong to one species, or the two names are synonyms.

Hilversum, Oude Amersfoortseweg 325.